

משרד החקלאות ופיתוח הכפר השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

תאריך: כ"ד סיון, תשע"ו
30 יוני, 2016

שלום רב,

מצורפת טיוטת התקנות החדשות –

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקת בהמות בבתי מטבחיים).

נשמח לקבל את הערותיכם לטייטה לא יאוחר מתאריך 31.07.16 לכתובת הדוא"ל:

YamitP@moag.gov.il

בברכה,

ד"ר דגנית בן דב
הממונה לפי חוק צער בעלי חיים
(הגנה על בעלי חיים)

תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקת בהמות בבתי מטבחים), התשע"ו - 2016

בתוקף סמכותי לפי סעיף 19 לחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994¹ (להלן – החוק), בהתחשב בצורכי החקלאות, ובאישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': פרשנות

הגדרות	1. בתקנות אלה –
	"אחראי לבית מטבחים" –
כהגדרתו בתקנות שחיטת בהמות ² ;	
בהמה שאינה מסוגלת לעמוד בכוחות עצמה;	"בהמה רובצת" –
בקר, צאן וחזירים;	"בהמות" –
מנהל השירותים הווטרינריים או מי שהוא הסמיך לעניין תקנות אלה, כולן או מקצתן;	"המנהל" –
כהגדרתו בתקנות הובלת בהמות;	"משגיח" –
עובד בבית המטבחים שמונה לפי תקנה 21;	"עובד אחראי" –
כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים, התשנ"א - 1991 ³ ;	"רופא וטרינר" –
רופא וטרינר שמנהל השירותים הווטרינריים הסכים שישמש אחראי לביצוע פיקוח וטרינרי בבית מטבחים, לפי תקנה 19 או 20 לתקנות שחיטת בהמות;	"רופא וטרינר מפקח" –
לרבות נחירת חזירים;	"שחיטה" –
תעודה לפי תקנה 78(1) לתקנות שחיטת בהמות;	"תעודה לשחיטה

¹ ס"ח תשנ"ד, עמ' 56

²

³ . ס"ח התשנ"א, עמ' 76; התשע"ב, עמ' 40.

דחופה" -

"תקנות הובלת תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (הובלת בהמות" - בהמות), התשס"ו – 2006 ;

"תקנות שחיטת תקנות מחלות בעלי חיים (שחיטת בהמות), התשכ"ד – בהמות" - 1964 ;

פרק ב': כללי

מטרת 2. מטרתן של תקנות אלה לקבוע תנאים בסיסיים להחזקת בהמות בבתי התקנות מטבחיים כדי לצמצם את הפגיעה ברווחתן, תוך התחשבות בצורכי החקלאות ומניעת הפצת מחלות בעלי חיים.

3. תנאים אחראי לבית מטבחיים לא יחזיק בהמות בבית מטבחיים אלא אם כן להפעלת התמלאו כל התנאים שלהלן:

בית מטבחיים (1) מספר העובדים בבית המטבחיים מתאים לנפח הפעילות שלו ולהפעלתו לפי תקנות אלה ;

(2) העובדים בבית המטבחיים הודרכו לפעול לפי תקנות אלה ;

(3) מינה עובד אחראי, אחד או יותר, לפי תקנה 21 ;

פרק ג': תשתית וציוד

4. החזקת (א) אחראי לבית מטבחיים לא יחזיק בהמות בבית מטבחיים בהמתנה בהמות לפני שחיטה, אלא אם מתקיימים במקום ההחזקה התנאים בבית המפורטים להלן: מטבחיים

(1) המקום מוצל ומאוורר ;

(2) המקום נקי מגרוטאות ומפסולת, ומנוקז ככל שניתן ;

(3) הבהמות אינן חשופות לפגעי מזג האוויר ולרעש חזק או פתאומי ;

(4) מקום ההחזקה בנוי באופן המונע החלקה של בהמות, נפילתן או פגיעה אחרת בהן ;

(5) אין במקום חפצים, חומרים או עצמים העלולים לפצוע את הבהמות או שהבהמות עלולות להילכד בהם ;

(6) במקום ההחזקה קיימת תאורה בעוצמה מספקת, המאפשרת לבהמות לראות זו את זו ואת סביבתן, מאפשרת להן גישה למזון ולמים ואת בדיקתן מבחוץ על ידי עובדי בית המטבחים.

(ב) אחראי לבית מטבחים לא יחזיק בהמות בבית מטבחים, אלא אם מתקיימים בהולכת הבהמות לאולם השחיטה, התנאים המפורטים להלן:

(1) המעברים בהם מולכות הבהמות מצוידים בדפנות החוסמות את שדה הראיה של בהמות לצדדים, ועשויים באופן שאינו מאפשר לבהמות לראות דרכם;

(2) במעברים בהם מולכות הבהמות לא יהיו חפצים או גורמים העלולים להפחיד את הבהמות ולעכב את התקדמותן;

(3) התאורה לאורך המעברים תהיה אחידה באופן שלא יוצרו הצללות העלולות לעכב את הבהמות;

(4) לעובדי בית המטבחים יש גישה נוחה לכל קטע של המעבר המיועד להולכת הבהמות;

(5) רצפת המעבר תהא עשויה מחומר המונע החלקה וזווית שיפוע הרצפה לא תעלה על 20 מעלות;

(6) פתחים ושערים במעברים יהיו בנויים באופן שמאפשר פתיחתם, סגירתם והולכת בהמות במעברים בלא חשש לפגיעה בהן.

ציווד 5. אחראי לבית מטבחים לא יחזיק בהמות בבית המטבחים אלא אם יש בבית המטבחים את הציווד המפורט להלן:

(א) מכווני בקר (cattle talkers);

(ב) מצלמות המשמשות לתיעוד הטיפול בבהמות בבית המטבחים, המוצבות באופן המאפשר צילום כולל ומלא של פעילות העובדים וטיפולם בבהמות, באזורים הבאים:

(1) אזור פריקת הבהמות בבית המטבחים;

(2) אזור ההמתנה לפני שחיטה (מכלאות);

(3) מסלול הולכת הבהמות לשחיטה;

(4) הכניסה לאולם השחיטה;

(5) באולם השחיטה, באופן מכוון לתא העקידה ולאזור התליה.

(ג) בבית מטבחים שאינו שוחט שחיטה כשרה או חלאל - מכשיר הימום חשמלי או אקדח בריח שבוי ייעודי להימום בהמות; בבית מטבחים בו מתבצעת נחירת חזירים יחזיק האחראי לבית המטבחים לפחות מכשיר הימום אחד נוסף באזור בו מבוצעת הנחירה;

פרק ה': פריקת בהמות

תנאים לפריקת בהמות (א) 6. אחראי על בית מטבחים לא יאפשר פריקת בהמות מרכב בבית מטבחים אלא בנוכחות העובד האחראי והמשגיח שליווה את ההובלה, ובאמצעות עובדים שקיבלו הדרכה באשר לאופן ביצוע עבודת הפריקה, בהתאם לתקנה 7.

(ב) עובד בית מטבחים לא יפרוק בהמה מרכב בבית מטבחים, אלא אם מתקיימים במקום הפריקה התנאים הבאים:

(1) אין פערי גובה בין אזור הפריקה למשטח ממנו נפרקות הבהמות מרכב, וכן בין חלקים שונים של אזור הפריקה; ואם קיימים – שיפוע כבש הפריקה לא יעלה על 20 מעלות עבור חזירים ועל 30 מעלות עבור בהמות אחרות;

(2) אין ברצפת אזור הפריקה פגמים, בליטות או בורות העלולים לגרום לבהמות לבהלה, נפילה או פציעה;

(3) אזור הפריקה פנוי מאנשים, חפצים או מכשולים העלולים לגרום להסחת דעתן של הבהמות במהלך הפריקה.

אופן פריקת בהמות מרכב הובלה (א) 7. לא יפרוק אדם בבית מטבחים בהמה מרכב, אלא בתנאים הבאים:

(א) הסעת הרכב לכיוון אזור הפריקה היא איטית, רצופה וללא בלימות פתאומיות;

(ב) פריקת הבהמות מתוך הרכב מתבצעת ללא עיכובים, ברציפות;

(ג) הבהמות יוצאות מהרכב בקצב הטבעי שלהן, ללא זירוז, הכאה או דחיפה, למעט זירוז באמצעות מכווני בקר;

(ד) שדה הראיה של הבהמות פנוי מאנשים ומחפצים, למעט דפנות כבש ומסלול ההובלה;

(ה) טיפול בבהמה רובצת, חולה או פצועה ברכב מתבצע רק לאחר יציאת כל הבהמות הבריאות ממנו.

8. דיווח על בהמה רובצת ברכב
נמצאה בהמה רובצת ברכב שהוביל בהמות לבית מטבחים, המשגיח שליווה את ההובלה יודיע על כך לעובד האחראי, וימלא את הוראות הטיפול בה, לפי תקנה 12(ב);
ההובלה

פרק ו': טיפול בבהמות לפני שחיטה ולאחריה

9. איסור הכאה או פציעה
לא יכה אדם בהמה בבית מטבחים במקל, במאיץ חשמלי או בכל מכשיר אחר ולא יפצע אותה.

10. מזון ומים
אחראי לבית מטבחים יספק לבהמות המוחזקות בבית מטבחים בהמתנה לשחיטה, מזון ומי שתייה כמפורט להלן:

(1) מזון, בכמות, בתדירות ובהרכב תזונתי מתאימים לצרכיהם ולהרגלי האכילה שלהם לפי מינם, גילם ומצבם הבריאותי, ככל שבעל החיים נמצא בהמתנה למעלה מ- 24 שעות;

(2) לא יוגש מזון אלא באבוסים נקיים משאריות מזון מקולקל או עבש, ושאינם מלוכלכים בהפרשות גוף או פסולת במידה שאינה סבירה בנסיבות העניין;

(3) לכל בהמה תינתן גישה חופשית למי שתייה; בפסקה זו, "מי שתייה" – כהגדרתם בסעיף 52א לפקודת בריאות העם, 1940⁴, שמתקיימים בהם התנאים התברואתיים שנקבעו לפי חלק ה1 לפקודת האמורה.

11. מניעת מגע עם בעלי חיים אחרים
אחראי לבית מטבחים ימנע מגע של בהמות המוחזקות בשטח בית המטבחים עם בעלי חיים אחרים או עם בהמות מסוג, מין או גיל אחר, העלולים לפגוע בבהמות אם יוחזקו במחיצתן.

12. טיפול בבהמה
(א) לא ירים אדם בהמה רובצת ולא יגרור אותה.
(ב) נמצאה בהמה רובצת בתחום בית המטבחים, לרבות בכלי ההובלה,

⁴ 4 ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 191.

העובד האחראי יודיע על כך באופן מידי לרופא הווטרינר המפקח אשר יקבע את אופן הטיפול בה.		רובצת
13. (א) הורה הרופא הווטרינר המפקח על שחיטת בהמה רובצת, תתבצע השחיטה בנוכחות הרופא הווטרינר המפקח, בהקדם האפשרי, במקום הימצאה של הבהמה הרובצת, ולאחר ביצוע הימום.		שחיטת בהמה רובצת
(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי הרופא הווטרינר המפקח להורות על שחיטת בהמה רובצת ללא הימום, ובלבד ששחיטה כאמור לא תגרום סבל מיותר לבהמה.		
14. שחיטת בהמות פצועות או חולות, שנגרם להן סבל עקב מצבן, תבוצע לפני שחיטת בהמות אחרות.		קדימות בשחיטה
15. לא ישחט אדם בהמות מסוג בקר או צאן בבית מטבחים, אלא אם מתקיימים התנאים הבאים:		זמני המתנה
(א) פרק הזמן בין עקידת הבהמה לשחיטתה, לא יעלה על 10 שניות;		
(ב) פרק הזמן משחיטת בהמה ועד להוצאתה מתא העקידה, לא יפחת מ-30 שניות לבקר ומ-20 שניות לצאן.		
16. לא יבצע אדם פעולה בבהמה מסוג בקר או צאן לאחר שחיטתה והוצאתה מתא העקידה, אלא לאחר שבבדיקת רפלקסים (בדיקה פלפראלית או בדיקה קורנאלית) של הבהמה, שבוצעה על ידי עובד אחראי, לא נמצאו רפלקסים.		בדיקת רפלקסים לאחר שחיטה
17. לא ינחר אדם חזיר בבית מטבחים אלא בתנאים הבאים:		טיפול בחזירים לפני נחירה
(א) החזיר עבר הימום;		
(ב) החזיר מוחזק בתא עקידה;		
(ג) בתוך 10 שניות מביצוע ההימום.		
18. לא יבצע אדם כל פעולה בחזיר לאחר נחירתו, אלא אם בבדיקת רפלקסים של החזיר, שבוצעה על ידי עובד אחראי, לא נמצאו רפלקסים.		זמן המתנה לאחר נחירת חזיר
19. נמצאו בבדיקת חזיר לאחר נחירה רפלקסים, לא יבצע אדם בחזיר כל פעולה נוספת אלא לאחר הימום חוזר של החזיר.		ביצוע הימום חוזר

פרק ז': חובות בקרה, תיעוד ודיווח

	20.	אחראי על בית מטבחים –	חובות
(א)		ידווח לרופא הווטרינר המפקח על כל הפרה של תקנות אלה, ויקיים את הוראות הרופא הווטרינר המפקח לפי תקנה 25;	אחראי על בית מטבחים
(ב)		יכשיר וידריך את עובדיו ליישום הוראות תקנות אלה, ויקנה להם מיומנויות למניעת סבל מיותר של בהמות בביצוע הפעולות הבאות: פריקת בהמות מרכבי הובלה, הולכה של בהמות בתחום בית המטבחים, זיהוי סימני סבל ועקה אצל בהמות, הימום לפני שחיטה ותחזוקת ציוד ההימום והשחיטה.	
	21.	אחראי על בית מטבחים ימנה מבין עובדי בית המטבחים עובד, אחד או יותר, לאחראי על צמצום הפגיעה ברווחת בהמות בשטח בית המטבחים.	מינוי עובד אחראי
	22.	עובד אחראי –	חובות עובד אחראי
(א)		יקיים אחת לחודש לפחות, מפגש עם עובדי בית המטבחים לצורך רענון ההדרכות שניתנו לפי תקנה 21(ב);	
(ב)		יביא לידיעת העובדים בבית המטבחים, במהלך עבודתם השוטפת, הנחיות נוספות לצמצום סבל בהמות בבית המטבחים וליישום תקנות אלה;	
(ג)		יודיע לרופא הווטרינר המפקח על בהמה רובצת בתחום בית המטבחים ועל בהמה שנחבלה, החליקה או נפצה בתחום בית המטבחים, וימלא את הוראותיו של הרופא הווטרינר המפקח לעניין הטיפול בבהמות כאמור.	
	23.	רופא וטרינר מפקח –	פיקוח וטרינרי
(א)		יבדוק בעת ביצוע בדיקה לאחר המוות בטבחת בהמה לפי תקנות שחיתת בהמות, קיומם של סימנים המעידים על הפרת הוראות תקנות אלה או על גרימת סבל מיותר לבהמה במהלך הובלתה לבית המטבחים והטיפול בה בתחומו;	
(ב)		יצפה, לפחות פעם אחת ביום במשך חמש דקות רצופות, בצילומים מהמצלמות המוצבות בבית המטבחים;	
(ג)		יבדוק, בעת פריקת בהמות מרכב בבית מטבחים, אם מתקיימות בהובלת הבהמות ובפריקתן הוראות תקנות אלה ותקנות הובלת בהמות;	

- (ד) יבדוק, פעמיים ביום לפחות, אם הוראות תקנות אלה מתקיימות בהחזקת בהמות, הולכתן ושחיטתן בשטח בית המטבחים.
- מתן 24. (א) מצא רופא וטרינר מפקח כי הופרה הוראה הפרה יורה לאחראי על בית המטבחים לפעול לתיקון ההפרה או הליקוי, לפי העניין.
- הוראות לתיקון הפרות וליקויים (ב) ניתנה הוראה לפי קטן (א), יודיע האחראי על בית המטבחים לרופא הווטרינר המפקח כיצד בכוונתו לפעול לתיקון ההפרה או הליקוי, לפי העניין ;
- (ג) הרופא הווטרינר המפקח רשאי לאשר את הפעולות המתקנות לפי סעיף קטן (ב), וכן לקבוע פעולות נוספות, ככל שהדבר נדרש לשם לתיקון ההפרה או הליקוי, לפי העניין, וכן רשאי הוא להורות, בהסכמת המנהל, על הפסקת פעולה בבית מטבחים לתקופה שיקבע, אם ההפרה או הליקוי לא תוקנו במועד שאושר ; נדרשה הפסקת פעולה באופן מידי למניעת פגיעה בבעלי חיים, רשאי הרופא הווטרינר המפקח להורות על הפסקת הפעולה אף ללא הסכמת המנהל, ובלבד שהפעילות לא תופסק לפרק זמן של למעלה מ- 3 שעות ללא שניתנה הסכמת המנהל
- דיווח למנהל ולממונה 25. רופא וטרינר מפקח שהובא לידיעתו אחד מהאירועים המפורטים להלן, חייב לדווח עליהם למנהל או למי שהוא הסמיך לעניין תקנה זו : לפי השיטה שהוא ייקבע
- (א) רכב בו בוצעה הובלת בהמות לבית המטבחים, שאינו עומד בדרישות תקנות הובלת בהמות ;
- (ב) רכב בו בוצעה הובלת בהמות לבית המטבחים, שלא נרשם להובלת בעלי חיים לפי תקנה 4 לתקנות מחלות בעלי חיים (הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל), התשמ"ב-1982⁵ ;
- (ג) סימנים המעידים על כך שלרכב ההובלה הוטענה בהמה רובצת, בניגוד לתקנות הובלת בהמות ;
- (ד) הובלת בהמה רובצת לבית המטבחים, מבלי שצורפה אליה תעודה לשחיטה דחופה או והיתר הובלה לפי תקנה 6(ב)(2) לתקנות הובלת בהמות.
- תיעוד טיפול 26. נמצאה בהמה רובצת בבית מטבחים, יברר הרופא הווטרינר המפקח את הנתונים הבאים ויתעד אותם :

⁵ ק"ת התשמ"ב, עמ' 1118.

- (א) בבהמה רובצת מספר הזיהוי של הבהמה, המצוין על תווית הסימון שלה לפי תקנות מחלות בעלי חיים (רישום, סימון והובלה של בקר), התשל"ו-1976⁶ או לפי תקנות מחלות בעלי חיים (סימון צאן), התשל"ט - 1978⁷ או סימן אחר;
- (ב) שם בעל הבהמה או שמו של בעל המשק ממנו הובאה הבהמה לבית המטבחים, וכתובתו;
- (ג) המקום והשעה בהם נמצאה הבהמה הרובצת, בין שהחלה לרבוץ בבית המטבחים ובין שהחלה לרבוץ טרם הגעתה אליו;
- (ד) הסיבה לכך שהבהמה אינה יכולה לעמוד על רגליה;
- (ה) החלטת הרופא הווטרינר המפקח לעניין אופן הטיפול בבהמה, בהתאם לתקנה 12(ב);
- (ו) הוראות באשר לאופן הטיפול בבשר שיופק לאחר שחיטת הבהמה, לפי תקנות שחיטת בהמות.
27. (א) הרופא הווטרינר המפקח ידווח למנהל או למי שהוא הסמיך לעניין תקנה זו, על פרטי בהמה רובצת שהובלה לבית המטבחים או שנמצאה בתחומו, שתיעד לפי תקנה 27.;
- (ב) רופא הווטרינר המפקח ימסור העתק מהדוח לפי תקנת משנה (א) לבעל הבהמה, לנהג שהובילה את הבהמה לבית המטבחים ולמשגיח שליווה את ההובלה;
- (ג) בעל הבהמה, הנהג והמשגיח, חייבים לשמור את הטופס שנמסר להם לפי תקנת משנה (ב) לתקופה שלא תפחת משנה.
28. רופא וטרינר מפקח יתעד בכתב את האירועים הבאים:
- (א) דיווחים שהועברו אליו על הפרת תקנות אלה או על ליקויים בישומן;
- (ב) הוראות לתיקון ליקויים ולמניעת הישנות הפרות שנתן לפי תקנה 24, ופעולות שביצע למעקב אחר ביצוען;
- (ג) אישור על ביצוע פעולות מתקנות בהתאם להוראות שנתן לפי תקנה 24 במועד שנקבע לביצוען, והוראות נוספות, ככל שניתנו, לשם ביצוען המלא של הפעולות המתקנות.
29. רופא וטרינר מפקח ישמור את המסמכים הבאים, בתיקה ייעודית לכל מסמכים סוג של מסמכים, לתקופה שלא תפחת משנה מיום עשייתם –
- (א) כל התיעוד המעיד על ביצוע בדיקות על פי סעיף 23

⁶ ק"ת תשל"ו, עמ' 2678.
⁷ ק"ת תשל"ט, עמ' 396.

- (ב) מסמכים לתיעוד ליקויים והפרות של הוראות תקנות אלה לפי תקנה 28(א);
- (ג) תעודות לשחיטה דחופה של בהמות שהובלו לבית המטבחים;
- (ד) היתרים לפי תקנה 6(ב) לתקנות הובלת בהמות בקשר לבהמות שהובלו לבית המטבחים;
- (ה) דיווח שמסר למנהל או למי שהוא הסמיך ולממונה לפי תקנה 25;
- (ו) דיווח על בהמה רובצת לפי תקנה 27(א).

פרק ח': עונשין והוראות שונות

- עונשין 30 (א) העושה אחד מאלה, דינו-מאסר שישה חודשים:
- (1) אחראי על בית מטבחים שהחזיק בהמות בבית מטבחים מבלי שהתקיימו התנאים המפורטים בתקנה 3(1) ו-3(2);
- (2) אחראי על בית מטבחים שהחזיק בהמות בהמתנה לפני שחיטה בבית מטבחים, בניגוד לתקנה 4(א);
- (3) אחראי על בית מטבחים שהחזיק בהמות בבית מטבחים מבלי שהתקיימו בהולכתן לשחיטה התנאים המפורטים בתקנה 4(ב);
- (4) אחראי על בית מטבחים שהחזיק בהמות בבית מטבחים מבלי שנמצא בו ציוד כנדרש בתקנה 5;
- (5) אחראי על בית מטבחים שאפשר פריקת בהמות שלא בנוכחות עובד אחראי ומשגיח או שלא באמצעות עובדים שקיבלו הדרכה, בניגוד לתקנה 6(א);
- (6) עובד בית מטבחים שפרק בהמות בבית מטבחים מבלי שהתקיימו תנאי הפריקה המפורטים בתקנה 6(ב);
- (7) עובד בית מטבחים שפרק בהמות בבית מטבחים מבלי שהתקיימו תנאי הפריקה המפורטים בתקנה 7;
- (8) משגיח שלא מילא הוראות רופא וטרינר מפקח, בניגוד לתקנה 8(א);
- (9) מי שהכה בהמה בבית מטבחים או פצע אותה, בניגוד לתקנה 9;
- (10) אחראי על בית מטבחים שלא סיפק לבהמות המוחזקות בבית מטבחים מזון ומי שתיה, בניגוד לתקנה 10;
- (11) מי שהרים או גרר בהמה רובצת, בניגוד לתקנה 12(ב);

- (12) מי ששחט בהמה מסוג בקר או צאן בבית מטבחים, בניגוד לתנאים המפורטים בתקנה 15;
- (13) מי שביצע פעולה בבהמה מסוג בקר או צאן, בבית מטבחים, מבלי שבוצעה בה בדיקת רפלקסים, בניגוד לתקנה 16;
- (14) מי שנחר חזיר בבית מטבחים בניגוד לתנאים המפורטים בתקנה 17;
- (15) מי שביצע בחזיר לאחר נחירתו בבית מטבחים, פעולה מבלי שהתקיימו התנאים המפורטים בתקנה 18;
- (16) מי שלא ביצע הימום חוזר בחזיר, בניגוד לתקנה 19;
- (17) אחראי על בית מטבחים שלא מינה עובד אחראי בניגוד לתקנה 21.
- (ב) העושה אחד מאלה, דינו - קנס לפי סעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשלי"ז – 1977⁸:
- (1) משגיח שלא הודיע על בהמה רובצת לרופא וטרינר מפקח לפי תקנה 18(א);
- (2) עובד אחראי שלא בדק אם התקיימו בהובלת בהמה רובצת התנאים המפורטים בתקנה 8(ב);
- (3) עובד אחראי שלא מסר תעודה לשחיטה דחופה או היתר לרופא וטרינר מפקח, בניגוד לתקנה 8(ג);
- (4) עובד אחראי שלא דיווח לרופא וטרינר מפקח על כך שלא נמצאו תעודה לשחיטה דחופה או היתר, בניגוד לתקנה 8(ד);
- (5) אחראי על בית מטבחים שלא מנע מגע של בהמות המוחזקות בשטח בית המטבחים עם בעלי חיים אחרים, בניגוד לתקנה 11;
- (6) אחראי על בית מטבחים שלא קיים חובותיו לפי תקנה 20;
- () אחראי על בית מטבחים שלא מינה מבין עובדי בית המטבחים עובד אחראי, אחד או יותר, שעבר הכשרה כאמור בתקנה 21.
- (7) עובד אחראי שלא מילא חובותיו לפי תקנה 22;

⁸ . ס"ח התשלי"ז, עמ' 226.

- (8) רופא וטרינר מפקח שלא קיים חובותיו לפי תקנה 23 ;
- (9) רופא וטרינר מפקח שלא דיווח למנהל ולממונה, בניגוד לתקנה 25 ;
- (10) רופא וטרינר מפקח שלא תיעד טיפול בבהמה רובצת בניגוד לתקנה 26 ;
- (11) רופא וטרינר מפקח שלא דיווח על בהמה רובצת בניגוד לתקנה 27 ;
- (12) רופא וטרינר מפקח שלא תיעד אירועים, דיווחים או פעולות בניגוד לתקנה 28 ;
- (13) רופא וטרינר מפקח שלא שמר מסמכים בניגוד לתקנה 29.
31. פטור עקב מילוי הוראות רופא וטרינר מפקח, בכתב, כי נסיבות רפואיות מחייבות פעולה החורגת מהוראות תקנות אלה, לא יראו בביצועה, לפי ההוראות, הפרה של התקנות.
32. לא יראו באדם אחראי להפרת תקנות אלה, אם מעשהו היה נחוץ באופן מידי לרווחתה של בהמה, והפגיעה הצפויה ברווחתה כתוצאה מן ההפרה הייתה קטנה מזו שהייתה צפויה מאי ההפרה.
33. אין בתקנות אלה כדי לגרוע מהוראות לפי פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה 1985 ; במקרה של סתירה ביניהן ובין תקנות אלה, יחולו ההוראות לפי הפקודה.
34. תחילה (1) תחילתן של תקנות ... שלושה חודשים מיום פרסומן.
(2) תחילתן של תקנות ... שנה מיום פרסומן.

דברי הסבר

משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – "המשרד"), אחראי על אכיפת חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד – 1994 (להלן – "החוק") ועל קידום הערך של מניעת צער בעלי חיים, ומחויב לעשות כל שניתן כדי למנוע סבל מיותר של בעלי חיים, ולקבוע הוראות ברורות בעניין זה.

במסגרת תיקון מס' 10 לחוק שפורסם ביום 23.12.15, ניתנה לשר החקלאות הסמכות להתקין תקנות לעניין תנאי החזקה של בעלי חיים והטיפול בהם במקומות המשמשים להמתתם לצרכי מאכל אדם ונקבע כי תקנות ראשונות בעניין תנאי החזקה של בעלי חיים והטיפול בהם בבתי מטבחים ובבתי נחירה לפי סעיף 19 לחוק, יובאו לאישור ועדת החינוך התרבות והספורט של הכנסת בתוך תשעה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

בטיטת התקנות מוצע לקבוע תנאים להחזקת בהמות בבתי מטבחים, עד לשחיטתם לצרכי מאכל אדם, לרבות חזירים בבתי נחירה באופן שיצמצם את הפגיעה ברווחתם ותוך התחשבות בצורך למנוע הפצת מחלות בעלי חיים ושמירה על בריאות הציבור.

רקע

עוד טרם התקנת התקנות נקט המשרד בפעולות לצמצום הפגיעה ברווחתן של בהמות ולשיפור תנאי החזקתן והטיפול בהן בבתי המטבחים, בין היתר מכוח תקנה 44 לתקנות מחלות בעלי חיים (שחיטת בהמות), התשכ"ד-1964, העוסקת במניעת צער בעלי חיים בעת השחיטה, ומורה כי אדם העוסק בכפיתת בהמה, הפלטה ושחיטתה, ישתמש במכשירים וינקוט בשיטות שיקטינו צער וכאב מהבהמה וכן במסגרת תקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (הובלת בהמות), התשס"ו - 2006 אשר מסדירות את שלב הובלתן ופריקתן של בהמות, בין היתר בבתי מטבחים לצרכי שחיטה. כמו כן, משנת 2013 ואילך פרסמו השירותים הווטרינריים במשרד נהלי עבודה לרופאים הווטרינרים המפקחים בבתי המטבחים וביניהם נוהל בנושא מניעת צער בהמות במהלך ההובלה והשחיטה – אכיפה בידי הרופא הווטרינר המפקח בבית מטבחים ובבית נחירה (נוהל 3.8.1), בעניין הפעולות הרגולטוריות שבהן יש לנקוט למזעור צער בעלי חיים בבתי המטבחים. מוצע לעגן בתקנות ב'רחל בתך הקטנה' את ההנחיות וההוראות שניתנו במסגרת הנהלים בנושא.

עיקרי התקנות

בהתאם לאמור לעיל, טיטת התקנות מסדירה את אופן ההתנהלות של בית המטבחים והפיקוח הווטרינרי המתבצע בו בהיבטים של מניעת צער בעלי חיים למן פריקתן של הבהמות וקליטתן בבית המטבחים, המתנתן עד לשחיטה ובמהלכה. בין היתר, מוצע בתקנות לקבוע הוראות לעניין פריקה והובלת בהמות בתחום בית המטבחים, תנאים בסיסיים להחזקה ולטיפול בבהמות במכלאות ההמתנה, אופן ביצוע ההמום והשחיטה, הטיפול בבהמה רובצת, הכשרת עובדים אחראים לפיקוח ושמירה על מניעת צער בעלי חיים בבית המטבחים וחובות דיווח של הרופא הווטרינר המפקח בבית המטבחים על ליקויים והפרות של התקנות.

מוצע להגדיר בטיטת התקנות "עובד אחראי" כמי שמונה על ידי האחראי לבית המטבחים לצמצום הפגיעה ברווחת בהמות בשטח בית המטבחים ועבר הכשרה מתאימה לכך. טיטת התקנות קובעת מהם תפקידיו בשלבים השונים של החזקת בהמות בבית המטבחים וטיפול בהן. כמו כן, מוגדרות חובותיו של הרופא הווטרנר המפקח בבית המטבחים לעניין הפיקוח על פעילות הנהלת בית המטבחים למניעת צער בעלי חיים והפעולות בהן הוא רשאי לנקוט בכדי למזער פגיעה ברווחת הבהמות ולשם צמצום סבלן.

עוד מוצע בתקנות להגדיר מהו הציוד אשר יסייע במזעור גרימת צער בעלי חיים וכיצד להשתמש בו, כגון מכשיר להמום חשמלי וכן התקנת מצלמות כאמצעי לפיקוח ומעקב בנושא שמירת רווחתן של הבהמות וצמצום סבלן באזורים השונים בבית המטבחים.

כמו כן, מוצע לקבוע בתקנות את תנאי התשתית המתאימים לפריקה מרכב הובלה וקליטת בהמות בבית המטבחים ואת סידרה באופן שימנע פגיעה וסבל מהבהמות. עוד מוצע לקבוע בתקנות איסור על הכאת בהמה או פגיעתה באמצעות מקל, מאיץ חשמלי וכל כלי אחר.

טיטת התקנות מסדירה גם את זמני ההמתנה לפני ואחרי השחיטה על מנת למזער למינימום את צער הבהמות כגון זמן מקסימאלי של עקידת הבהמה לפני השחיטה עצמה, זמן מינימאלי של עקידה לצורך דימום ועיבוד הכרה טרם תליית הגופה.

בנוסף, מוצע לקבוע בתקנות חובות תיעוד ודיווח על ליקויים והפרות של התקנות וכן שמירת תעודות ומסמכים כגון טפסי אימות של הרופא המפקח, טפסי אי התאמות בזמן שמוצא ליקוי או אי עמידה בתקנות והוראות, תיעוד על בדיקות במצלמות, טפסי המלווים את הבהמות בהובלת הבהמות, דיווחים על שחיטת פרות רובצות וכו'.